

Waterschap Vallei en Veluwe

JAARGANG 1, NR 1
MEI 2016

Vrijwilligersjournaal

Van en voor ons allemaal

Voor u ligt ons eerste journaal, speciaal voor u als vrijwilliger.

Waterschap Vallei en Veluwe kan rekenen op bijna 200 vrijwilligers. Sommigen van u helpen mee om de oevers van beken en sprengen schoon en zichtbaar te houden. Anderen geven rondleidingen bij een rioolwaterzuivering en maken zo kinderen bewust van het belang van schoon water. En wat te denken van het visonderzoek dat wij doen in de Wenumse Beek bij Apeldoorn? Daar zijn we samen met vrijwilligers bezig vissen te 'registreren': welke soorten zwemmen er en hoe groot zijn de vissen? Dat vertelt ons namelijk veel over de kwaliteit van het water. Naast de beek ligt ook nog een mooi klompenpad, waar we óók samen aan gewerkt hebben.

Nuttig werk dat we zonder onze vrijwilligers niet zo goed zouden kunnen doen. Dus: we zijn heel blij met uw inzet en hoe meer mensen meehelpten, hoe beter het is. Het aantal vrijwilligers groeit en dat is een goede ontwikkeling. Want er is werk genoeg! En, werken aan water is ook nog eens leuk. Immers wat is er mooier dan je in te zetten voor een schone en mooie omgeving? Wat geeft meer voldoening dan zelf bij te dragen aan het in stand houden van al het bijzondere dat de natuur ons te bieden heeft?

Water is van en voor ons allemaal. De zorg ervoor willen wij graag met u delen. En misschien wilt u uw ideeën ook met ons delen? Misschien ziet u in uw omgeving in en om het water taken die we samen zouden kunnen oppakken? Laat het ons weten. En wellicht zien we elkaar deze zomer dan daar bij de schone waterkant!

Tanja Klip-Martin, dijkgraaf

Dijkgraaf Tanja Klip-Martin (6^e van rechts) tijdens de afsluiting van 25 jaar beekherstel in Vaassen.

Voor de mensen die in de beekgroepen werken, loopt het tegen het eind van het werkseizoen. Een groep vismigratieonderzoekers start weer in het najaar, de andere groep is elke maand op een zaterdag actief. Voor hen die actief zijn op een rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) of gemaal is er nog geen stop, de rondleidingen gaan tot de zomervakantieperiode aanbreekt door. Al met al een mooi moment om terug te kijken en vooruit te blikken.

De beekwerkgroep Heelsums beekdal aan het werk.

Beekgroepen

De groepen en hun coördinator:

- Renkums beekdal, Ruud Schaafsma
- Heelsums beekdal, Wiebe Selders
- Oosterbeekse beken, Hans van Leeuwen
- Beken Ugchelen, Coby Kuiper
- Eerbeekse beken, Egbert van Gessel
- Dubbelbeek Apeldoorn, Tom Leeneman
- Koningsbeek en Papegaaibeek Apeldoorn, Ruud Lorwa
- Nieuwe Beek Vaassen, Dirk van Alphen
- Beek bij Natuurtuin Harderwijk, Chris Herzog

Komend seizoen aan de slag:

- Scouting Apeldoorn, Leroy van de Esschert
- Beek bij ijsbaan Laag Soeren, Evert Bielleman

Naast de bovenstaande vrijwilligers zijn er ook mensen die in hun eentje een stuk watergang hebben geadopteerd. Ze ruimen zwerfafval of exoten op.

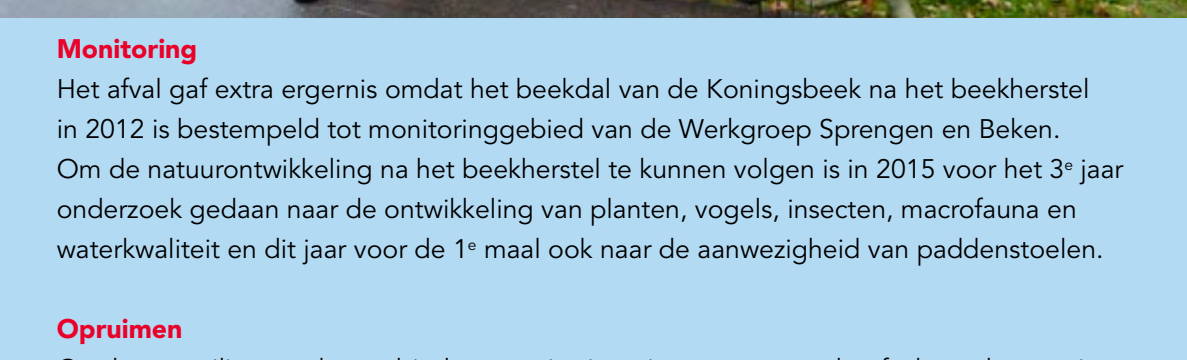
Highlights van het afgelopen seizoen

• Gezamenlijke werkdag Zuidwest Veluwe

De IVN Zuidwest Veluwezoom werkgroepen en Stichting Landschapsbeheer Zuidwest Veluwe bestaan al meer dan 20 jaar. In oktober 2015 hielden zij een traditie in ere: een gezamenlijke werkdag in de beek én op de wal. Het werd een zeer geslaagde werkdag met aan de afloop volgde een gewaardeerde excursie door het gebied. Een deel van het arbeidsintensieve beektraject is weer watervoerend, een ander deel werd schoongemaakt.

• Koningsbeek weer schoon

Vrijwilligers van de KNNV Werkgroep Sprengen en Beken staken begin november de handen flink uit de mouwen. Een grote hoeveelheid bedrijfsafval in en direct naast de Koningsbeek (▶) was de werkgroep een doorn in het oog. Regelmatig lagen pallets, plastic, hout, metaal en ander afval in de beek die achter de rioolwaterzuiveringsinstallatie Apeldoorn stroomt.

Leden KNNV Werkgroep Sprengen en Beken

Monitoring

Het afval extra ergenis omdat het beekdal van de Koningsbeek na het beekherstel in 2012 is bestempeld tot monitoringgebied van de Werkgroep Sprengen en Beken. Om de natuurontwikkeling na het beekherstel te kunnen volgen is in 2015 voor het 3^e jaar onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van planten, vogels, insecten, macrofauna en waterkwaliteit en dit jaar voor de 1^e maal ook naar de aanwezigheid van paddenstoelen.

Opruimen

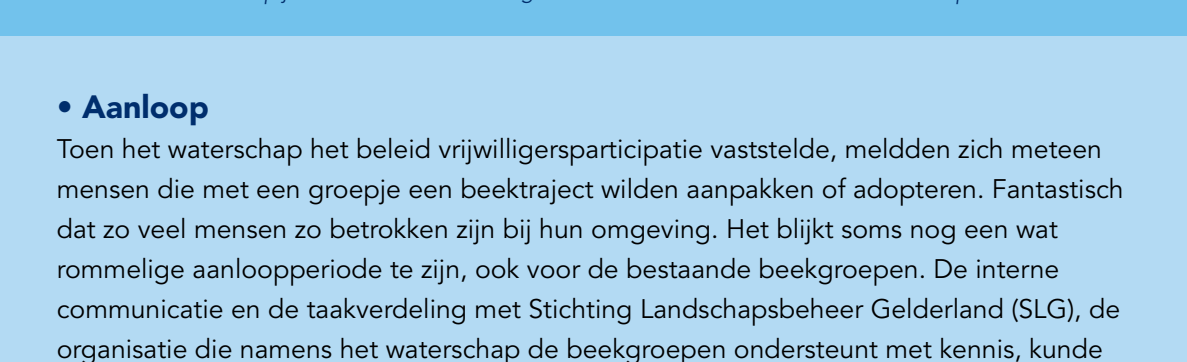
Omdat vervuiling van het gebied en monitoring niet samengaan, heeft de werkgroep in overleg met een aantal eigenaren van bedrijfspanden en Waterschap Vallei en Veluwe in de omgeving van de monding van de Koningsbeek in de Griff een grote hoeveelheid voornamelijk bedrijfsafval opgeruimd.

Voldoening

Gebiedsbeheerder Dennis Dorman zorgde voor afvoer van de rommel. Daarvoor moest groot materiaal met kraan worden ingezet om het verzamelde vuil naar de stort te transporteren. De vrijwilligers keken na een middag hard werken met voldoening terug op een stukje Apeldoorn dat er weer schoon uitzag.

• Monitoring visstand Wenumse Beek

Leerlingen van Helicon MBO Apeldoorn en Viswerkgroep De Prik bemonsterden 5 maart de visstand van de Wenumse Beek. Hoewel de vangsten qua soorten en aantallen tegen- vielen, werden gelukkig geen exoten aangetroffen. Helaas gold dat ook nog voor de gedroomde beek en elrits. Wel signaalreeds: drie donkere stekelbaars, berrmpje, enkele blankvoorns en tienduizende stekelbaars. De blankvoornvangsten houden verband met de vijvers en wijerts waarmee de beeklopen in verbinding staan.

Romeo Neuteboom Spijker inventariseert de vangst.

Helicon-studenten in actie met schepnetten.

• Aanloop

Toen het waterschap het beleid vrijwilligersparticipatie vaststelde, meldden zich meteen mensen die met een groepje een beektraject wilden aanpakken of adopteren. Fantastisch dat zo veel mensen zo betrokken zijn bij hun omgeving. Het blijkt soms nog een wat rommelige aanloopperiode te zijn, ook voor de bestaande beekgroepen. De interne communicatie en de taakverdeling met Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG), de organisatie die namens het waterschap de beekgroepen ondersteunt met kennis, kunde en gereedschap, krijgt langzamerhand meer vorm, de facilitering van de vrijwilligers komt steeds beter op orde.

Noteer je het alvast in je agenda? Zaterdag 24 september 2016.

Voor die dag nodigen we je graag uit voor een gezamenlijke en informatieve bijeenkomst. Alle aan Waterschap Vallei en Veluwe verbonden vrijwilligers zijn daarbij van harte welkom! Tije van de sluiert over het programma: bezoek rioolwaterzuiveringsinstallatie, excursie langs de prachtige, opgeknapte Griff en een spannende presentatie over onderwaterleven. **We zien je graag verschijnen!**

De definitieve uitnodiging volgt nog.

Beekprik

In de beek werken kan in verband met de Flora en faunawet tot 15 maart. Als er een vermoeden is dat er beekprik in de beek zit mag daar maar tot 15 februari gewerkt worden. Deze vissen zijn er altijd vroeg bij, en dit jaar helemaal. De groep in Ugchelen vond al exemplaren toen ze 12 januari bij de Koppelsprengen de beek opschoonden. Eind maart werden bij de Koppelsprengen drie informatieborden onthuld:

Gereedschap en materialen voor beekgroepen

Op vrijdagen tussen 10 en 13 uur is het gereedschapsdepot bij Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) in Rozendaal praktijk bendand. Vrijwilligers kunnen dan zondags afpraak langkomen om gereedschap te lenen.

Heb je speciale wensen of grotere aantallen nodig of wil je op een ander moment afspreken? Mail liefst twee weken van tevoren naar gereedschap@landschapsbeheergelderland.nl. Michael Witjes denkt graag mee over het soort gereedschap en de materialen die je het handigst kunt gebruiken voor je werkdag.

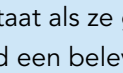
Andere mensen die je tegen kunt komen in het depot zijn SLG-er Ruud Borkes, en de vrijwilligers Erik en Michel.

Jullie zijn van harte welkom op het adres Rosendaal 2a in Rozendaal!

Wat is er te lenen?
Een greep uit het assortiment voor beekgroepen: beekgreep, (neoprene) handschoenen, beekhark, bagger-net, sloothekkel, diverse zagen, braamzeis, waadbrokken en lieslaarzen, EHBO-trommel en veiligheidshesjes.

Paul Helsper stelt zich voor

Welke vrijwilligersrol heb je?

"Ik verzorg rondleidingen op de rwzi's Apeldoorn en Epe. Educatie voor de groepen 7 en 8 in het basisonderwijs en soms middelbare scholen, klassen 1 en 2. En incidenteel specifieke groepen, zoals laatst met een groep Russische wetenschappers, onder begeleiding van een tolk."

Hoe lang ben je al rondleider?

"Toen ik 63 werd en met de VUT ging, begon ik, dat is 8 jaar geleden."

Wat vind je het moeist aan je werk als rondleider?

"Dat ik de kennis die ik bezit kan delen met jeugd. Het is leuk om te zien hoe kinderen reageren als ik vertel over het proces om smerig rioolwater weer schoon terug te geven aan de natuur. Verbazing en hilariteit ontstaat als ze geconfronteerd worden met de rommel die erin zit. De rondleidingen zijn een belevenis. De voorlichting over veiligheid van dijken en kwaliteit van het water is leuk om te vertellen. Dat het waterschap ervoor zorgt dat we geen natte voeten krijgen, maakt veel indruk. Leuk en leerzaam zijn ook de filmpjes over water die ik laat zien. Als de leerlingen en ouders naar huis gaan en tevreden zijn over wat ze gehoord hebben en ook bereid zijn om beter voor het milieu en de natuur te zorgen, heb ik mijn doel bereikt."

Vertel je leukste ervaring op de rwzi?

"Dat is met groepen verstandelijk gehandicapten. Deze mensen vragen op een bepaalde manier aandacht. Het is de kunst om op hun niveau uit te leggen hoe we van vuil water naar schoon water gaan. Ik vertel nooit hetzelfde verhaal. Als je de gezichten ziet en het enthousiasme, dan weet je weer waarvoor je het doet."

Paul Helsper (met oranje jas) bij een nabezinktank.